Ukážka 1

Počiatky kontinuitného strihu Ak strih spája sériu záberov, jasnosť v rozprávaní sa dosiahne vtedy, keď divák porozumie, ako sa priestorové a časové zábery k sebe navzájom vzťahujú. Plynie čas bez prerušovania? Bol nejaký jeho úsek vynechaný? Dívame sa stále na ten istý priestor? Presunula sa scéna do nového dejiska? Okolo roku 1917 sa techniky spájania záberov prepojili do systému kontinuitného strihu. Ten zahŕňal tri základné spôsoby: krížový, analytický a nadväzný strih.

Krížový strih Rozprávanie sa pohybuje tam a späť medzi dvoma dejiskami, pričom každé z nich je predstavené prinajmenšom dvoma zábermi. Filmári pravdepodobne dúfali, že keď strihom prechádzajú z jedného miesta deja do druhého a späť, divák pochopí, že tieto dve akcie prebiehajú súčasne.

Analytický strih Tento termín sa používa pre spôsob strihu, ktorým sa jeden filmový priestor rozdelí do oddelených zložiek. Jedným z jednoduchých spôsobov, ako to dosiahnuť, bolo prestrihnutie bližšie na akciu.

Nadväzný strih V niektorých scénach sa postavy pohybujú tak, že sa dostávajú mimo priestor jedného záberu a objavujú sa na nejakom blízkom mieste v inom zábere. Taký pohyb je dôležitý pre „naháňačkové“ filmy, v ktorých obvykle skupina postáv prebehne záberom a zmizne.

[Kristin Thompsonová, David Bordwell: *Dejiny filmu*, upravené]

1. Ktorému spôsobu strihu zodpovedá podľa ukážky 1 spojenie záberov:

ODPOVEĎ:_____

2. Pri tomto type strihu strihová skladba zachytáva viac súbežných dejov z rôznych miest. **O ktorom type strihu hovorí podľa ukážky 1 predchádzajúca veta?**

ODPOVEĎ:_____

Ukážka 2

Intolerancia (1916)

I.
Film Davida Warka Griffitha Matka a zákon vychádza zo skutočnej udalosti. Továrnika Jenkinsa prehovorí sestra, aby prispieval na dobročinné účely, ktoré majú zvýšiť morálku medzi robotníkmi. Aby mohol financovať stále nákladnejšiu cestu k lepším zajtrajškom, oberá Jenkins o platy svojich robotníkov. Vypukne štrajk, zasahuje armáda. Keď boje skončia, prepustení robotníci sa musia vydať za zárobkom do ďalšieho mesta. Mladík nemôže nájsť prácu, a tak sa pridá k zločineckej bande a stane sa zlodejom. Ale láska jeho milej je silnejšia. Navráti ho na pravú cestu a v poslednej chvíli získa pre muža odsúdeného na smrť milosť.

II.
Po verejných roztržkách okolo filmu Zrodenie národa prišiel Griffith s myšlienkou natočiť veľký film o intolerancii. Išlo o ctižiadostivý projekt, ktorý mal predchádzajúci monumentálny film ešte zatieniť. Do nového filmu režisér zahrnul ako epizódu aj Matku a zločin. Pridal príbeh Kristovho utrpenia, masaker bartolomejskej noci a babylonský príbeh. Tieto príbehy spája obraz ženy s kolískou.

[Jens Bisky: *Lexikón svetového filmu*, upravené]

3. Rozhodni, či sú nasledujúce výroky vzhľadom na ukážku 2 pravdivé (P) alebo nepravdivé (N). **Za každé z tvrdení napíš podľa svojho rozhodnutia písmeno P alebo N.**

Prvý odsek (I.) tvorí časť reprodukcie deja.	
Milá miluje mladíka viac než on ju.	
Film Intolerancia sa skladá z piatich príbehov.	
Druhý odsek (II.) tvorí autorovo subjektívne hodnotenie filmu.	

4. Koľko jednoduchých viet obsahuje druhý odsek (II.) ukážky 2?

ODPOVEĎ:_____

5. V ktorých <u>dvoch</u> možnostiach sa nenachádza synonymum slova z ukážky 2?

A. intolerancia = rešpektovanie cudzieho presvedčenia
B. továrnik = majiteľ továrne
C. plat = mzda
D. roztržka = nezhoda
E. monumentálny = veľkolepý
F. milosť = súcit
G. morálka = mravnosť

6. Niektoré produkčné spoločnosti nerady zverujú filmy, od ktorých očakávajú veľké zisky, zelenáčom, teda režisérom bez väčších skúseností. Neskúsený, hoci azda aj talentovaný začiatočník je pre nich skrátka zajac, mladé ucho, bažant.
Napíš slovné spojenie *mladé ucho* v tvare lokálu množného čísla.

ODPOVEĎ:_____

Ukážka 3

Dušan Hanák: Fascinujú ma ľudia na okraji, som jedným z nich

Vo vašom životopise je poznámka, že ste pracovali v bani. Ako sa z baníka stal filmár?

V1: Aj preto, že som potreboval zlepšiť kádrový posudok.
V2: A tak som prišiel na prijímačky s čiernymi kruhmi pod očami, ktoré som si nevedel umyť.
V3: Som mestský človek, chcel som byť režisérom hraných filmov, ale predtým som musel ísť na vojnu.
V4: Skrátil som si ju a šiel som do bane.
V5: Na politickom školení mužstva ma totiž politruk nachytal pri čítaní Tichého Američana od Grahama Greena a domnieval sa, že je to kovbojka.

[Denisa Doričová: *Hospodárske noviny*, upravené]

7. V akom poradí majú za sebou nasledovať vety z ukážky 3?

ODPOVEĎ:_____

8. Ktorá z nasledujúcich viet by mohla byť šiestou vetou odpovede Dušana Hanáka?

A. Vtedy letelo heslo „ja som baník, kto je viac?“
B. Fascinujú ma ľudia na okraji, som jedným z nich.
C. Vojnu som mal tvrdú, bojový prápor, tvrdá disciplína.
D. Členovia prijímacej komisie sa ma pýtali, či skutočne pracujem pod zemou.
E. Možno som ich zaujal aj písomnými postrehmi zo života a prijali ma.
F. Mám blok voči tomu obdobiu, nikdy som o ňom nič nenakrútil.

9. Ktorým slovotvorným postupom vzniklo slovo *filmár*?

ODPOVEĎ:_____

10. V slovenčine rozoznávame tri druhy melódie. Uspokojivá končiaca melódia sa uplatňuje v oznamovacích vetách a v dopĺňacích otázkach, ktoré vyžadujú doplnenie, upresnenie informácie. Neuspokojivá končiaca melódia sa uplatňuje v zisťovacích otázkach, ktoré očakávajú súhlas alebo nesúhlas. Neuspokojivá nekončiaca melódia je rovnomerný priebeh melódie v úseku, ktorým sa nekončí výpoveď; naznačuje sa teda, že sa vo výpovedi pokračuje.
Ktorému typu melódie zodpovedá otázka novinárky z ukážky 3?

ODPOVEĎ:_____

11. Ktoré dve z nasledujúcich ocenení sa neudeľujú filmárom?

A. najlepší komiks
B. najlepší ženský herecký výkon
C. najlepšia réžia
D. najlepší scenár
E. najlepšie masky
F. najlepšia autobiografia
G. najlepší zvuk

ODPOVEĎ:_____